

Všechny slovesné tvary se dají také rozdělit na **jednoduché** (syntetické) a **složené** (analytické).

Jednoduché tvary jsou vyjádřeny zpravidla jedním grafickým slovem. Řadíme k nim:

a) neurčité tvary (infinitiv, přičestí minulé, trpné, přechodník přítomný /nesa, nesouc, nesouce/ a minulé /napsav, napsavši, napsavše/),

b) určité tvary:

tvary oznamovacího způsobu přítomného času (píšu, píšeš,...) včetně činných tvarů zvrtné podoby sloves (hrát si) a tzv. reflexiv tantum (směje se),

tvary rozkazovacího způsobu (piš, pišme, pište),

tvary oznamovacího způsobu budoucího času dokonavých sloves (napíšu, napíšeš,...).

Složené tvary jsou tvořeny více grafickými slovy.

Patří k nim určité tvary vzniklé:

a) spojením plnovýznamového slovesa a tvaru pomocného slovesa být:

tvary oznamovacího způsobu minulého času (psala jsem, psal jsi...);

Ve 3. osobě obou čísel jsou tvary od původu složené, dnes zde pomocné sloveso není vyjádřeno – jeho pozice je nulová (*volal jest – volal Ø*).

tvary oznamovacího způsobu budoucího času nedokonavých sloves (budu psát,...);

Některá nedokonavá slovesa (slovesa pohybu a změny stavu) mohou vyjádřit budoucí čas buď jednoduchým tvarem pomocí předpony *po-* (*polezu, porostu*), nebo tvarem složeným (*budu lézt, bude růst*). Slovesa *jít* a *jet* mají jen formu jednoduchou (*půjdu, pojedu*).

tvary podmiňovacího způsobu přítomného (psal bych, psal bys,...);

tvary podmiňovacího způsobu minulého (byl bych psal, byl bych býval psal,...);

tvary trpného rodu – opisného pasiva (je psán, byl psán, bude psán,...).

b) spojením plnovýznamového slovesa a zvrtného se:

tvary trpného rodu – zvrtného pasiva, např. (dopis) se píše, psal se, bude se psát, ...

Tvary	určité	neurčité
jednoduché	- oznamovací způsob přítomného času - rozkazovací způsob - oznamovací způsob budoucího času dokonavých sloves - oznamovací způsob budoucího času nedokonavých sloves pohybu a změny stavu	- infinitiv - přičestí minulé - přičestí trpné - přechodník přítomný - přechodník minulé
složené	- oznamovací způsob minulého času - oznamovací způsob budoucího času nedokonavých sloves - podmiňovací způsob přítomný a minulé - opisné pasivum - zvrtné pasivum	- infinitiv trpný - přechodník trpný

Upozornění:

- Nezapomeňte, že ve větách se spojkami nebo částicemi *aby*, *kdyby* jsou tvary podmiňovacího způsobu: *Kdyby bylo zítra pěkně, jeli bychom na výlet.* Složené tvary jsou *bylo by*, *jeli bychom*.
- Rozlišujte různé funkce slova **se (si)**:
Je součástí **činných tvarů zvrtné podoby sloves**: (*Obešla se* bez auta. *Hrál si se* psem.);
Je součástí **reflexiva tantum** = sloveso existující jen ve zvrtné podobě (*směje se*);
Je součástí **zvrtného pasiva** (*Dům se staví* tři roky);
Není součástí slovesného tvaru, ale **je samostatným slovem – zvrtným zájmenem**, pak ho lze nahradit tvary *sebe*, *sobě*. Ve větě je předmětem. (*Věř si – Věř sobě*).